

İHSAN RIFAT SABAR

1902 – 1964

“Bir Bilim Dalının Temellerini Atanlar”

Prof. Dr. İhsan Rifat Sabar, 1902 yılında İstanbul'da doğdu. 1919 yılında Darüşşafaka'dan, 1924 yılında ise Askerî Tıbbiye'den birincilikle mezun oldu. Mesleki eğitimini Gülhane'de sürdürdü ve 1927 yılında başasistanlığa yükseldi.

Başarılı çalışmaları sonucunda 1929 yılında Millî Müdafaa Vekâleti tarafından mesleki incelemelerde bulunmak üzere Avrupa'ya gönderildi. İtalya, İsviçre ve Almanya'da dönemin önde gelen sanatoryum ve patoloji merkezlerinde çalıştı. 1931 yılı sonunda Türkiye'ye dönerek Haydarpaşa Askerî Hastanesi Dahiliye Şefliği görevini üstlendi. Henüz genç bir hekimken tüberküloz alanındaki bilgi ve deneyimiyle tanınmaya başladı.

Meslek yaşamını büyük ölçüde tüberkülozla mücadeleye adan Sabar Hoca, klinisyen kimliğinin yanı sıra bilim insanı, eğitici ve toplum sağlığı savunucusu olarak da önemli çalışmalar gerçekleştirdi. Türkiye'de tüberküloz alanındaki ilk bilimsel süreli yayınlardan Tüberküloz Dergisi'nin yayımlanmasına Prof. Dr. Tevfik Sağlam ve Dr. Tevfik İsmail Gökçe ile birlikte öncülük etti.

1951 yılında Prof. Dr. Tevfik Sağlam öncülüğünde İstanbul Üniversitesi'nde kurulan, ülkemizin ilk Ftizyoloji Kürsüsü'nün gelişiminde önemli sorumluluklar üstlendi. Kürsünün ilk başkanı Prof. Dr. Muzaffer Şevki Yener'in vefatının ardından kürsü başkanlığı görevini devraldı. Onun yönetiminde klinik Cerrahpaşa'ya taşındı ve yüz yataklı kapsamlı bir eğitim ve araştırma merkezine dönüştü. Böylece Türkiye'de ftizyoloji ve daha sonraki adıyla göğüs hastalıklarının bağımsız bir akademik disiplin olarak kurumsallaşmasına önemli katkıda bulundu.

Sabar Hoca, bilimsel bilginin yalnızca akademik çevrelerde kalmaması gerektiğine inanıyordu. “Halk İçin Verem Bilgisi” adlı kitabıyla tüberküloz konusunda toplumun bilinçlendirilmesine katkıda bulundu. Bridektomi, Tüberküloz Tarihçesi ve iki ciltlik Ftizyoloji başta olmak üzere eserleriyle Türk tıp literatürüne önemli kaynaklar kazandırdı. Tüberküloz hastalarının yalnızca tedavisini değil, rehabilitasyonunu da ele alarak dönemi için ileri sayılabilecek bütüncül bir yaklaşımın savunucularından oldu.

Kendisini yetiştiren Darüşşafaka ile bağını yaşamı boyunca korudu; kurumun eğitim ve gelişimine katkıda bulundu ve yönetsel sorumluluklar üstlendi.

Prof. Dr. İhsan Rifat Sabar, 23 Mart 1964 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucu, 62 yaşında yaşamını yitirdi. Ardında bilimsel eserlerinin ötesinde, Türkiye'de tüberkülozla mücadelenin ve göğüs hastalıkları eğitiminin kurumsallaşmasına katkıda bulunan güçlü bir akademik miras bıraktı.